

L' "ESTATUTO DEL ESTUDIANTE UNIVERSITARIO"

El passat 31 de desembre es va publicar al Butlletí Oficial de l'Estat el Reial Decret 1791/2010, de 30 de desembre, mitjançant el qual s'aprova l'*Estatuto del Estudiante Universitario*. Aquest Estatut és un mandat previst a la LO 4/2007, de 12 d'abril, que modifica la LO 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats.

Els dos grans eixos del seu articulat són: *la declaració de drets i deures dels estudiants* i la creació del *Consell d'Estudiants de l'Estat*, òrgan de deliberació, consulta i participació de l'alumnat universitari al Ministeri d'Educació (de propera constitució i en el qual cada Universitat tindrà un representant). Pel que fa a la declaració, en no ésser una norma amb rang de llei no podrà imposar sancions, de manera que deixa en vigor el reglament de 1954 i encarrega al govern que presenti un projecte de llei sobre la matèria en el termini d'un any.

Segons els principis que defineixen l'espai europeu d'educació superior es concep l'*estudiant universitari* com a *subjecte actiu del seu procés de formació*, amb valoració de la seva feina dins i fora de l'aula, amb el suport de l'activitat docent i de les corresponents tutories. Se'l reconeix també com a socialment corresponsable en la rendició de comptes de les universitats. L'*Estatuto* és d'aplicació a tots els estudiants de les universitats públiques i privades, tant dels centres propis com dels centres adscrits i dels centres de formació continuada que en depenguin, i afecta l'alumnat dels tres cicles universitaris.

Es consagra el principi d'igualtat de drets i deures de tot l'estudiantat, el de no discriminació, i el de corresponsabilitat universitària, entès com a reciprocitat en l'exercici dels drets i les llibertats des del respecte a les persones i a la institució universitària com a bé comú de tots aquells que la integren. L'*Estatuto* estableix el dret al reconeixement dels coneixements i de les capacitats adquirides, en el seu cas mitjançant el "Suplement Europeu al Títol". Es fa referència també a la mobilitat estudiantil, que haurà de ser reconeguda acadèmicament, i es preveuen les atencions especials per a estudiants amb discapacitat.

Així mateix, descriu una llarga llista de drets comuns als estudiants universitaris a l'art. 7 (estudi, igualtat d'oportunitats, formació acadèmica de qualitat, conciliació amb la vida laboral i familiar, assistència docent i tutorial, etc), i es reconeix la figura de l'estudiant a temps parcial. D'altra banda, es detallen drets específics per als estudiants de grau (art. 8), de màster (art.9), de doctorat (art.10), de formació continuada i d'altres estudis oferts per la universitat (art. 11). Pel que fa als deures la llista és més curta, segons es pot veure a l'art. 13, i sense sanció jurídica en cas d'incompliment. Es detallen deures com ara l'estudi i la participació activa a les activitats acadèmiques, el respecte als membres de la comunitat universitària, tenir cura de les instal·lacions i dels béns, abstenir-se d'activitats fraudulentament, respectar el nom i els símbols institucionals, respectar els actes acadèmics, abstenir-se d'actuacions discriminatòries o exercir els càrrecs de representació quan hagin estat escollits, etc.

Es posen en relleu aspectes importants de la vida acadèmica com la funció tutorial, la programació docent i l'avaluació dels estudiants per tal d'obtenir una titulació oficial. Es fa una

especial referència a les pràctiques externes, i al reconeixement i transferència d'activitats culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació.

Es presta una atenció especial a la participació i representació dels estudiants (capítol VIII), promovent-ne la paritat entre sexes i el foment de la participació de les persones amb necessitats especials. També s'apel·la a la responsabilitat dels representants dels estudiants atesa la important funció que desenvolupen.

La Universitat haurà de promoure la creació de col·lectius i associacions d'estudiants i dissenyar polítiques de millora de la sostenibilitat i la solidaritat. Es reconeix el dret a participar en programes de beques i d'ajuts, d'acord amb el respecte al principi de progressivitat, la suficiència, l'equitat i l'aprofitament acadèmic. També es dóna importància al foment de la convivència i a la figura del Defensor Universitari.

El Capítol XI regula el **“Consejo de Estudiantes Universitarios del Estado”**, adscrit al Ministeri d'Educació mitjançant la secretaria general d'Universitats. Pel que fa a la seva composició (art. 48) hi haurà un representant de cada universitat espanyola, pública i privada. Si la Universitat té un Consell d'Estudiants serà el seu president el representant i si no és el cas, com passa ara mateix a la UAB, el representant serà nomenat pel Consell de Govern a proposta dels estudiants electes que en formin part. Hi haurà també un representant de cadascuna de les confederacions i associacions d'estudiants amb presència al Consell Escolar de l'Estat; un representant de cadascun dels Consells Autònoms; tres representats d'entitats estudiantils que tinguin una implantació en un mínim de sis universitats de tres comunitats autònomes diferents, i que tinguin representació en consells de l'alumnat o consells de govern; i cinc membres designats pel president entre personalitats de reconegut prestigi en el camp de l'educació superior. Hi haurà també membres nats i el Ministre d'Educació actuarà de president. Un representant estudiantil, escollit pel Ple, serà el vicepresident segon. Caldrà respectar el principi de presència equilibrada d'homes i de dones.

Es preveu que aquest Consell sigui creat en el termini màxim de quatre mesos des de l'entrada en vigor de l'Estatut. Les Universitats, en el termini màxim de tres mesos, hauran de designar els seus representants. El seu mandat serà de dos anys. Les funcions del Consell es regulen a l'art. 51 i es configura com un òrgan de proposta, d'assessorament, i d'interlocució davant el Ministeri. S'haurà d'aprovar un reglament intern de funcionament i podrà actuar en Ple i en Comissió permanent.

Altres elements previstos a l'*Estatuto* són: la referència a l'activitat esportiva com una part de la formació integral de l'estudiant; la formació en valors --l'art. 63 parla de la llibertat, l'equitat, la solidaritat, el respecte i el reconeixement de la diversitat, els valors mediambientals o de sostenibilitat, i afirma que l'actuació de l'estudiant s'ha de guiar per l'honradesa, la veracitat, el rigor, la justícia, l'eficiència, el respecte i la responsabilitat--.

La Universitat ha de propiciar les condicions perquè els estudiants siguin autònoms, responsables, raonables, tinguin sentit de la justícia, coneguin la legalitat i siguin capaços d'entendre les opcions dels altres. Es posa en valor també la participació social i de cooperació

al desenvolupament, a més d'una correcta organització de l'atenció a l'universitari, i les associacions d'antics alumnes.

Finalment, aquest Reial Decret disposa també que el Govern estudiarà una redefinició de la cobertura de l'assegurança escolar, i remet a un futur projecte de llei.

En definitiva, després d'un llarg procés d'elaboració estem davant d'una norma estatal amb rang reglamentari, que té caràcter de normativa bàsica. Si bé sistematitza diversos aspectes de la condició d'estudiant universitari, necessitarà concrecions i una atenta lectura des de les Universitats.

Dr. Joan Lluís Pérez Francesch

Delegat de la Rectora per a Estudiants